

La 14 mai 2021 se împlinesc 695 de ani de la prima atestare documentară a localității Sighetu Marmăției. Sighetenii au marcat de câteva ori data atestării scrise a localității cu evenimente culturale, artistice, expoziții, publicații, reprezentative, care au demonstrat că municipiul Sighetu Marmăției este cu adevărat un centru economic și spiritual pe drept numit capitala Maramureșului voievodal !

Deși este atestat doar în 1326, istoria orașului Sighet este una foarte veche, primele descoperiri arheologice de pe dealul Solovan referindu-se la o fortificație din jurul anului 1100 înaintea erei noastre. Alte descoperiri arheologice, deși sporadice și incomplete, făcute în anumite zone ale orașului, arată o locuire în mai multe perioade istorice, iar pentru secolele XII-XIII a fost descoperită o zonă locuită la locul numit Valea Mare, dispărută, conform unor opinii, odată cu colonizarea orașului de către regii Ungariei.

Primele mențiuni ale localității provin din jurul anului 1300, în legătură cu coloniștii germani, de fapt flamanzi, aduși de regele Andrei al III-lea, iar prima atestare documentară certă a localității provine din anul 1326 (istoriografia română și maghiară apreciind până de curând anul 1334 ca fiind anul de atestare a localității).

Pe 14

mai 1326, arhiepiscopul Bolezlaus de Esztergom a confirmat dreptul preoților din Sighet, Câmpulung, Teceu, Visk și Hust de a strânge zeciuiala, diploma fiind întărită pe 17 mai 1326 și de către regele Ungariei, Carol Robert.

La 17 mai 1326, Regele Carol I, la cererea preoților sau a rectorilor bisericilor din districtul sau provincia Maramureș (de districtu seu provincia Maramorosiensi) – Ioan din partea bisericii din Sighet (Zygeth), Laurențiu din partea bisericii din Câmpulung [Hosszu]mezeu, Benedict din partea bisericii din Teceu (Thecev), George din partea bisericii din Vysk și alt George din partea bisericii din Hust (Huzth) – întărește și confirmă într-un document privilegiat nou cu pecete dublă autentică privilegiul arhiepiscopului și comitelui perpetuu Boleslau din 14 mai 1326 privind privilegiile bisericilor din Maramureș. Ioan din partea bisericii din Sighet (Zygeth).

La 29 iunie 1341, Capitolul din Buda copiază documentele din 14 și 17 Mai, în care apare prima atestare documentară a Sighetului.

În 1352, la 19 februarie, Sighetul Marmăției primește privilegiile orășenești. În 1385, orașul Sighet apare ca reședință comitatensă de unde se emit documente. În 1472, regele maghiar de origine română Matia Corvinul întărește privilegiile orașului, primește dreptul de a organiza târguri.

În anul 1506, regele Ungariei, Vladislau al II-lea reîntărește sub formă de privilegiu, cu pecetea mare atârnată a regelui, privilegiile, drepturile și libertățile celor 5 târguri regale de coroană.

În 1659, împăratul austriac Leopold I acordă dreptul de stemă orașului (capul de bour-zimbru). În 1816, pe toate edificiile publice s-au afișat însemnele imperiale: Vulturul cu două capete; limba oficială – germana; limba de cancelarie și în congregația comitatensă – latina.

Primele atestări ale localităților medievale au fost legate în foarte multe cazuri de pomenirea obligațiilor către biserica catolică. Este și cazul localității Sighet, primul document în care apare menționată este cel emis în anul 1326, din care nu rezultă însă dacă localitatea avea rangul de sat sau târg. Ulterior localitatea apare consemnată și în dijmele papale din 1334 și 1335 ca datorând obligații bisericii catolice.

Despre data înființării, informațiile sunt puține și incerte, este posibil ca localitatea să fi fost întemeiată ca una legată de exploatarea sării Maramureșului, pe parcursul secolului XIII, în paralel cu înființarea localităților Dej, Turda, Sic, Cojocna etc. cu coloniști germani și maghiari.

Despre modul în care arăta localitatea medievală datele publicate sau inedite nu ne lămuresc prea bine, același Paul Niedermeyer susține că Sighetul era diferit de orașele miniere regale, fiind de fapt un târg. Generalul Caracioli, sub conducerea căruia au fost terminate măsurătorile topografice cunoscute ca jozefine descria la 1767 orașul ca fiind unul lung și îngust, cu 500 case, majoritatea construite din lemn, doar 10-12 case ale nobililor unguri mari fiind construite din materiale solide.